

HISTORIA TECHNIKI NA POMORZU

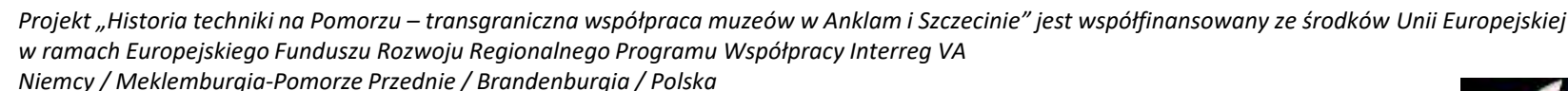
**W jaki sposób przybliżyć
dany zabytek innym osobom?
Przykłady dobrych praktyk.**

W jaki sposób opowiedzieć ludziom o zabytku?

Jakich środków i form użyć, by zaciekać ich dziedzictwem?

Oto kilka przykładów rozwiązań, które mogą zainspirować do wykorzystania lub modyfikacji przy realizacji własnego projektu.

[ilustracja - https://issuu.com/visitbydgoszcz/docs/kanalowe_zagadki];

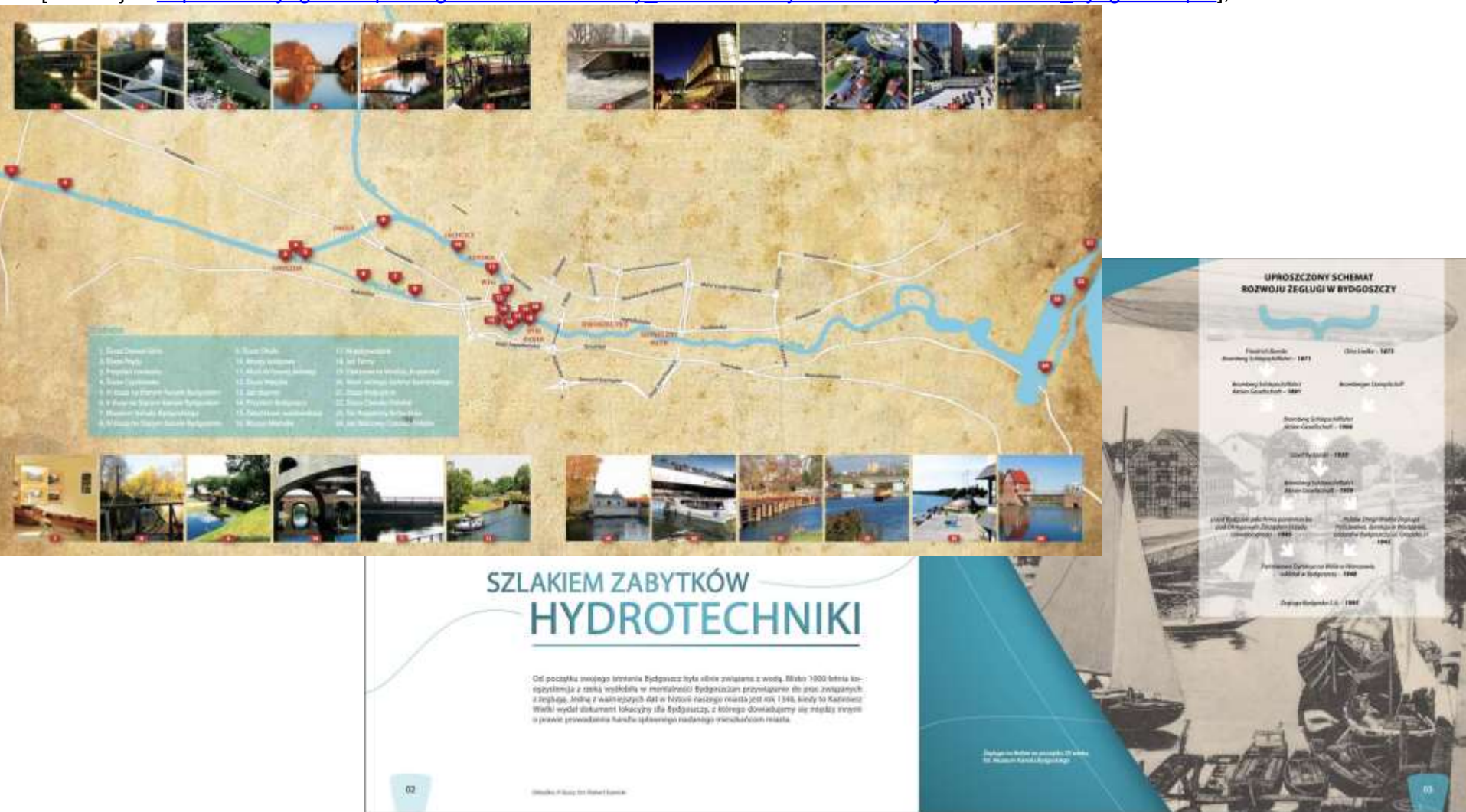

Opracowanie i wdrożenie (w formie cyfrowej) **szlaku dziedzictwa sztuki inżynierskiej** po danym terenie

[<https://szlakikultury.ariari.org>]; [<https://ariari.org/pl/dziedzictwo-kulturowe/130-mlyny-cukrownie-spoldzielnie.html>];

[<https://visitbydgoszcz.pl/pl/odkryj/trasy-zwiedzania/2439-szlak-zabytkow-hydrrotechniki>]

[Ilustracje - https://visitbydgoszcz.pl/images/doswiadczy/Trasy_zwiedzania/hydrrotechnika/hydrrotechnika_bydgoszcz.pdf];

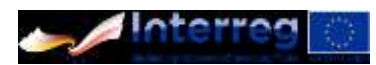
Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Opracowanie / zaprojektowanie **mapy zabytków** w formie papierowej lub cyfrowej) [<https://mapazabytkow.pl/>].

[ilustracja - <https://pow.dzierzoniow.pl/www/files/2020/08/Mapa-atrakcja-Dolnego-Slaska.pdf>]

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Opracowanie **przewodnika** w formie drukowanej lub cyfrowej przy wykorzystaniu własnoręcznie wykonanych fotografii (np. przy użyciu telefonów komórkowych).

[ilustracja - https://issuu.com/visitbydgoszcz/docs/przewodnik_teh2o.compressed]

EXPLOSEUM

Eukasz Stachowiak – graficzny Muzeum, fot. Tymon Markowski

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

Exploseum
ul. Alfreda Nobla
tel. +48 883 366 056
www.exploseum.pl

Godziny otwarcia:

W sezonie zimowym (listopad–marzec)	w sezonie letnim (kwiecień–październik)
9.30 – 12.00	9.30 – 12.00
12.30 – 15.00	11.30 – 14.00
15.30 – 16.00	12.30 – 15.00
poniedziałek – nieczynne	14.30 – 17.00
	16.30 – 19.00 (jedynie w czwartek)
	poniedziałek – nieczynne
	Czas zwiedzania – 2 h

8 →

EXPLOSEUM

Barbara Koss-Olska – cicha Auneli Garig, pracowni zakładu DAG Fabrik Bromberg, fot. Tymon Markowski

W pustych wnętrzach siedmiu budynków fabrycznych, połączonych ze sobą tunelami, można zobaczyć, posłuchać i dotknąć wszystkiego, co związane jest z historią zakładów DAG Fabrik Bromberg, niewolniczą pracą ludzi oraz z miastem, na terenie którego ulokowano fabrykę.

Centrum techniki wojennej DAG Fabrik Bromberg działa w ramach Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, w sąsiedztwie Bydgoskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego, przy ulicy Alfreda Nobla. W dawnych budynkach produkcyjnych niemieckiej fabryki materiałów wybuchowych interaktywna ekspozycja wprowadza zwiedzających w tajniki produkcji nitrogliceryny, historię broni, uzbrojenia i materiałów wybuchowych.

To tutaj, w czasie II wojny światowej, na zalesionym terenie 23 kilometrów kwadratowych, w niewielkiej odległości

od miasta, produkowano nitroglicerynę, trotyl i wykorzystywany m.in. w pociskach V1 dinitrobenzen. Gdy niemiecki chemik, Adolf Kämpf, został mianowany w 1941 roku dyrektorem DAG Fabrik Bromberg, fabryka liczyła już setki budynków. Do końca 1944 roku wzniesiono ich ponad tysiąc, a każdy był pilnie strzeżoną tajemnicą. Elewacje budynków pomalowane były na zielono, a dachy wszystkich obiektów pokryte grubą warstwą gliny i obsadzone roślinami.

W 2011 roku, ze względu na unikatowe zachowanie budynków i niezmienny krajobraz, w części dawnego zakładu zbrojeniowego otworzono nowoczesny kompleks muzealny zajmujący 1% dawnej powierzchni fabryki. Do zwiedzania udostępnione są budynki linii produkcyjnej. Licząc 2 kilometry trasę można zobaczyć z przewodnikiem. Na interaktywnej, multimedialnej ekspozycji można dowiedzieć się najistotniejszych faktów

← 9

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Nagranie **przewodnika** w formie filmu lub ścieżki audio.

[film - *Tajemnice Szczecina* cz. 1 - sedinaPL - https://youtu.be/t_petBBVbTI]

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Przy wykorzystaniu wykonanych fotografii zabytku / zabytków można przygotować **wystawę w przestrzeni publicznej** np. w formie wydruków zamontowanych na płocie.

[ilustracja - <http://www.podlasie24.pl/lukow/kultura/lok-nowe-wystawy-plenerowe-2ed8e.html>]

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Przy wykorzystaniu wykonanych fotografii zabytku / zabytków można przygotować **wystawę w formie cyfrowej** - dostępną w internecie.

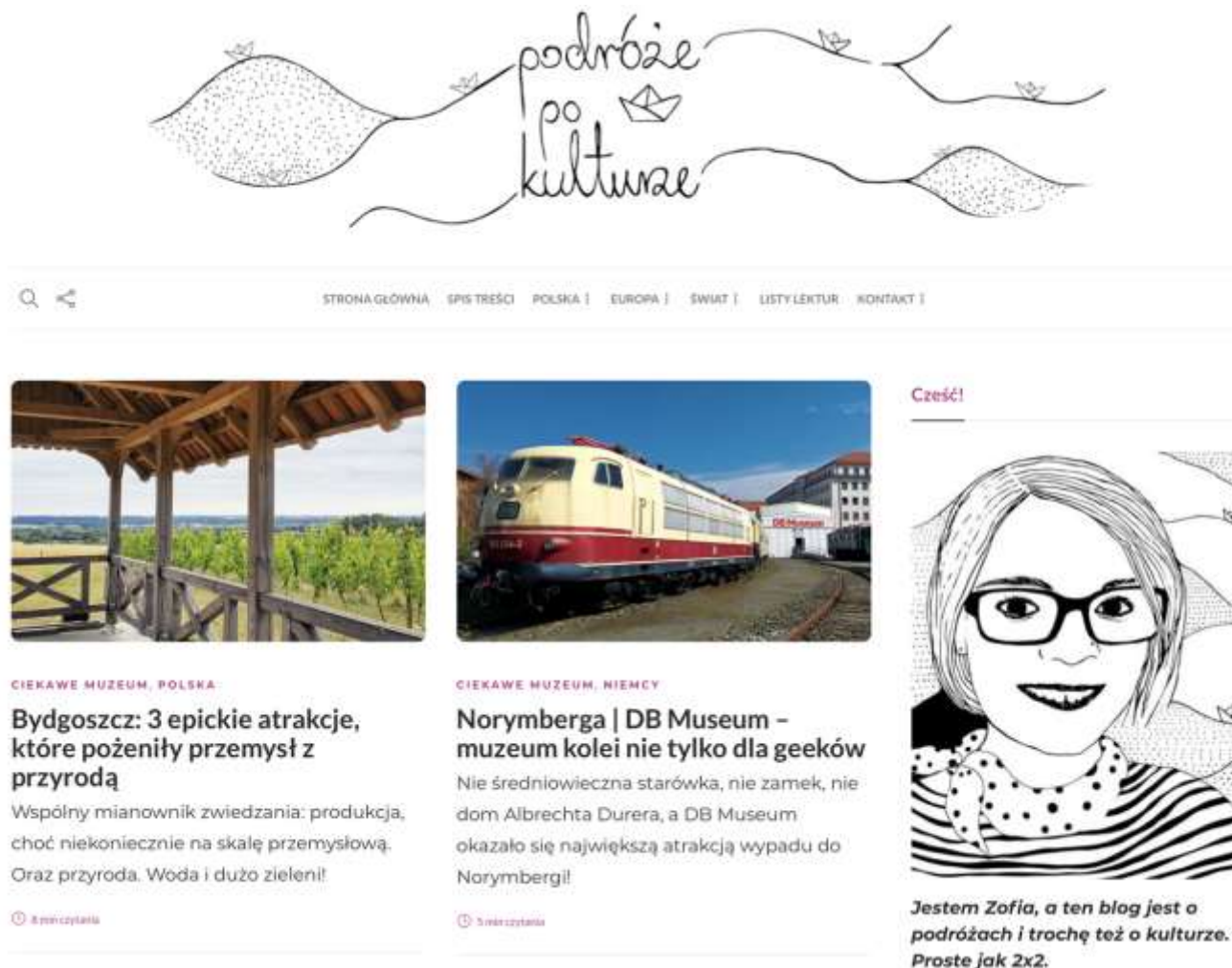
[prezentacja - <http://muzeum.bydgoszcz.pl/wystawy/id,281,0,0,140-lat-zbiorow-Muzeum-Okregowego-im-Leona-Wyczolkowskiego-w-Bydgoszczy>]

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Działaniem docelowym może być również stworzenie **bloga**, na którym będą się pojawiały kolejne wpisy przygotowywane wraz z rozwojem projektu.

[ilustracja - <https://www.podrozepokulturze.pl/tag/szlak-dziedzictwa-przemyslowego/>];

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Przygotowanie i wyprodukowanie **filmiku** lub serii filmików opowiadających o dziedzictwie technicznym. Przy przygotowaniu serii filmów można założyć kanał na YouTube i wykorzystać możliwości tego portalu.

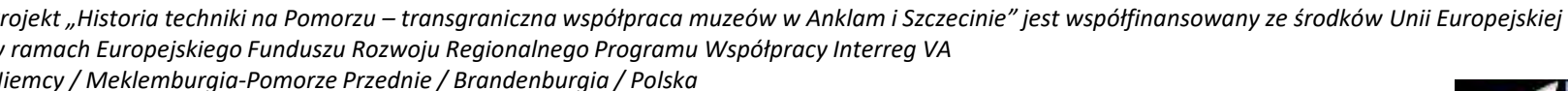
[film - *TAKA HISTORIA* odc. 8 Wąskotorówka, czyli Klajnbanka, GOK Pilchowice - <https://youtu.be/Bba9Jy682gQ>]

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

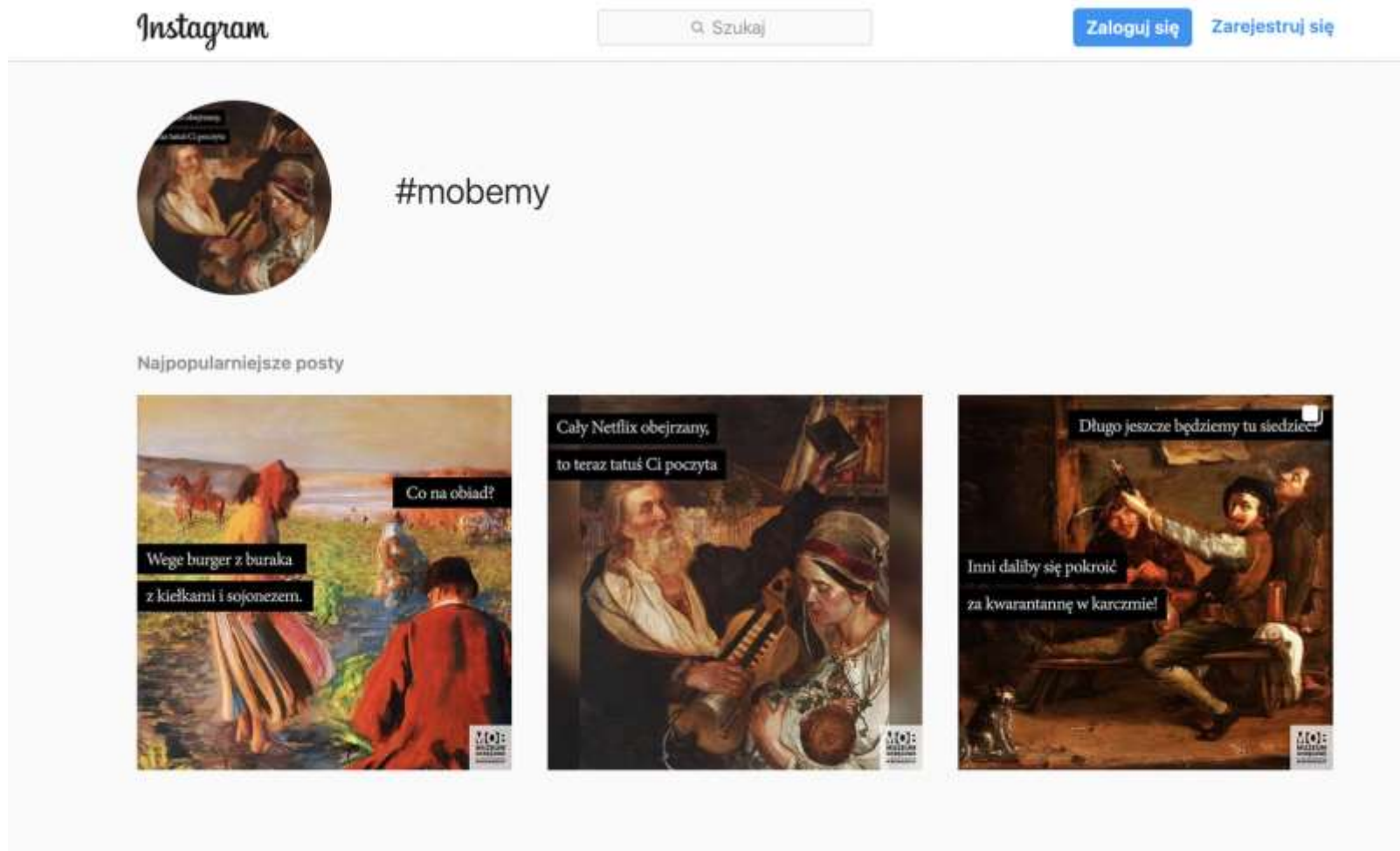

[ilustracja z przeglądarki Google - <https://tiny.pl/rl5td>]

Z przetwarzaniem zdjęć można również połączyć zabawę w „memy” - czyli dodawanie tekstów (często zabawnych) do fotografii, poszerzonych o informacje o zabytku i publikowaniu na własnych mediach społecznościowych z **#historiatechnikinapomorz** i **#memyztechniki**.

[ilustracja - <https://www.instagram.com/explore/tags/mobemy/>];

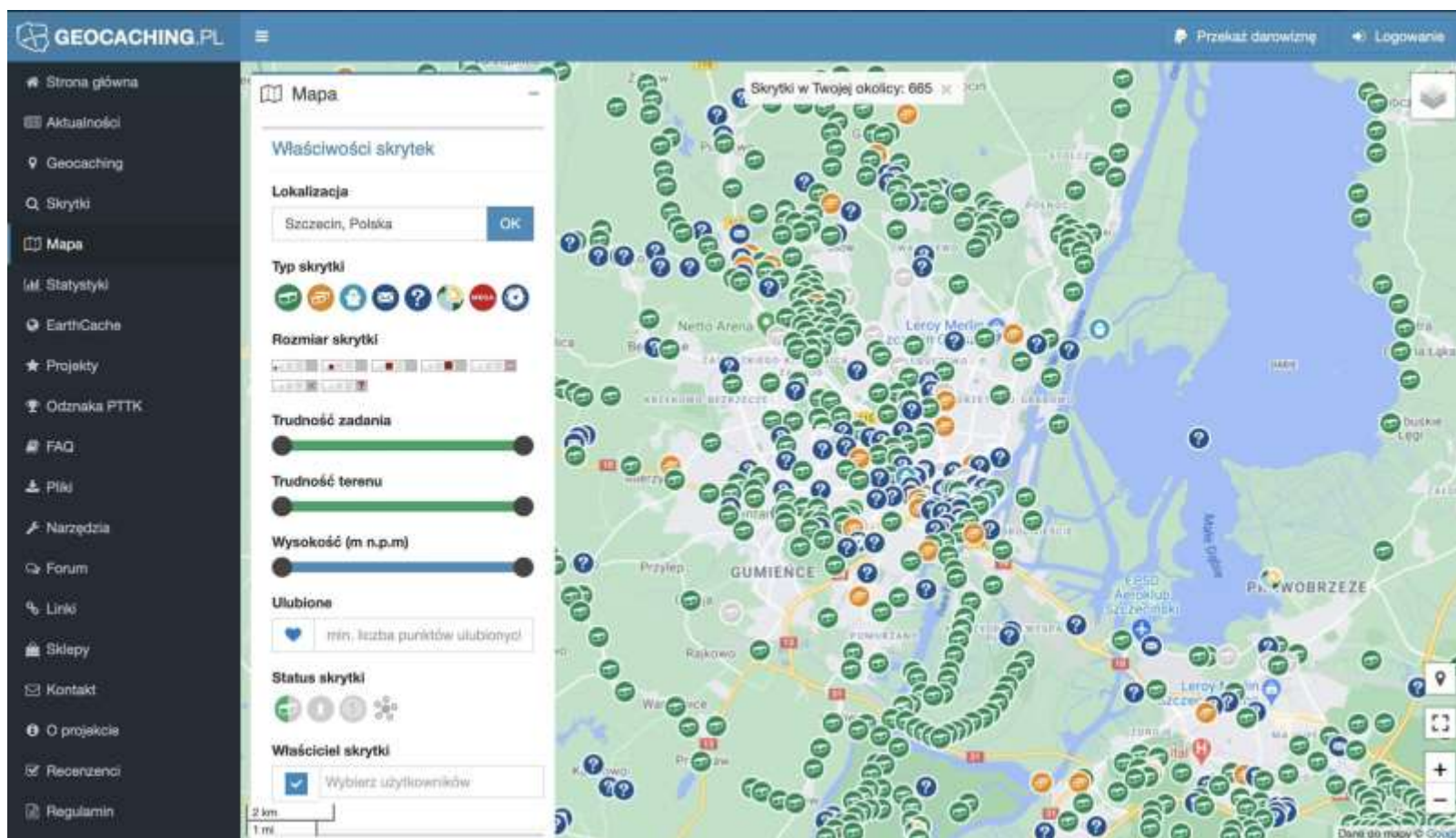

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Oznaczenie znalezionych przejawów dziedzictwa technicznego i włączenie ich w **sieć geocachingową**.

„Geocaching to rodzaj gry terenowej, która powstała wraz ze spopularyzowaniem odbiorników GPS. W skrócie, polega na odnajdywaniu umieszczonych na całym świecie skrzytek (keszy). Te zaś, ukrywane są przez innych uczestników zabawy (zazwyczaj bardziej doświadczonych). To takie trochę poszukiwanie skarbów. Tyle, że same skarby nie są cenne – bardziej od wzbogacenia się, chodzi tu o satysfakcję ze znalezienia skrytki” - <http://plecakwspomnien.pl/2018/02/co-to-jest-geocaching/>.

[ilustracja prezentuje skrytki geocachingowe w Szczecinie - <https://www.geocaching.pl/map.php>

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Opracowanie **questów** [np. <https://www.zabytkitechniki.pl/staticcontent/343528>].

„Questing łączy elementy harcerskich podchodów, gier terenowych i nowych technologii. Zwieńczeniem każdej zabawy jest odnalezienie skarbu. Turysta z biernego słuchacza przeistacza się w poszukiwacza skarbów, którego celem jest odkrycie tajemnic, zapomnianych historii, bogactwa kulturowego, czy pradawnego miejsca.” - <http://questing.pl/co-to-jest-questing/>

[ilustracje -

https://www.gorlice.pl/files/files/Quest_Gorlice_07_10_20.pdf]

Miejsce na skarb

Twórcy Questa: Joachim Brulcowski, Filip Data, Monika Dobek, Jagoda Gucwa, Jakub Hui, Daniel Ignar, Marta Karp, Wojciech Kosiol, Katarzyna Liara, Natalia Pacana-Roman, Sabina Siewkiewicz, Michał Stępień, Jolanta Sława, Aleksandra Świerż, Weronika Toczak, Beata Tomasiak, Dobrawa Tomasiak, Danuta Zimowska.
Ilustracje: Weronika Toczak
Mapka: Agnieszka Kukułka
Konsultacja: Barbara Kozior, Trener Questingu
Fundacja: Miejsce i Luzni Aktywnych
www.mla.org.pl
bestquesting@mla.org.pl
www.questing.pl

Gdzie to jest?

Gorlice są miastem powstającym w województwie małopolskim należącym do północnej granicy Śląska. Naszego miasta nie ma na mapie. Quest zaczyna się przy Równoleżniku i Meridianie.

Tematyka:

Quest opowiada o życiu i działalności Ignacego Łukasiewicza, szczególnie w okresie kilkuletniego pobytu w Gorlicach. Dzięki questowi można poznać historię przemysłu naftowego, która rozpoczęła się w Polanie dowiedzieć się, z czego złożył się Gorlice jako pierwsze na świecie miejsce dzięki Ignacemu Łukasiewiczowi.

Jak szukać skarbu?

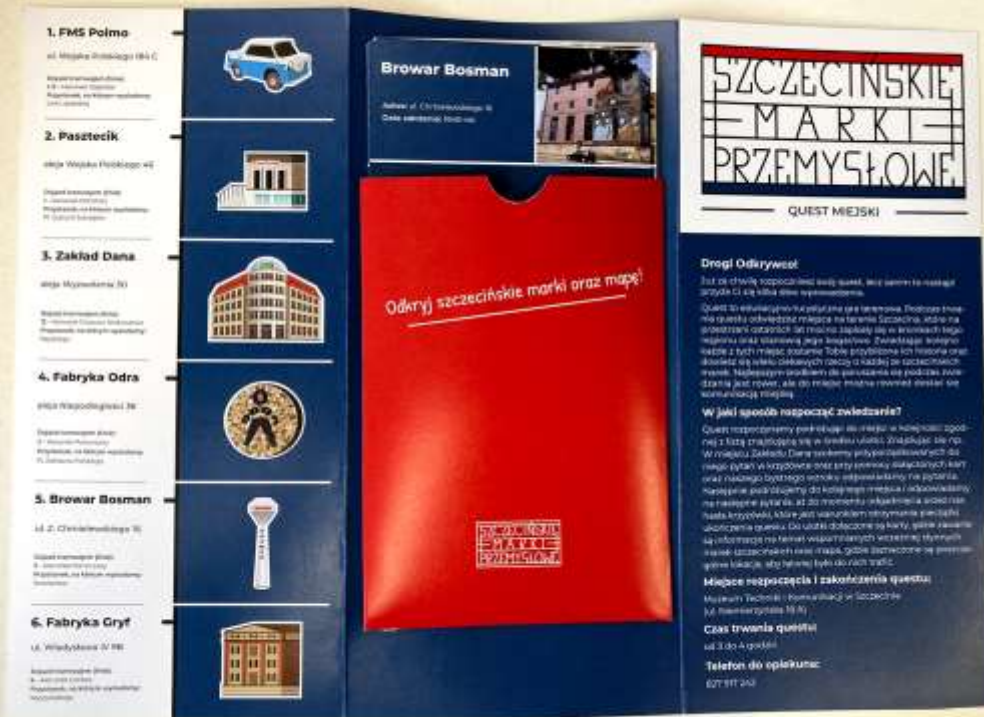
Podczas wyprawy będziesz szukał rozwiązań zagadek, które doprowadzą Cię do skarbu. Dzięki niemu na końcu trasy znajdziesz skrzynkę ze skarbem, a w niej pamiątkę z symbolem questu.

Czas przejazdu: 1 godzina 30 minut

Zyczymy udanej wyprawy!

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Opracowanie questów.

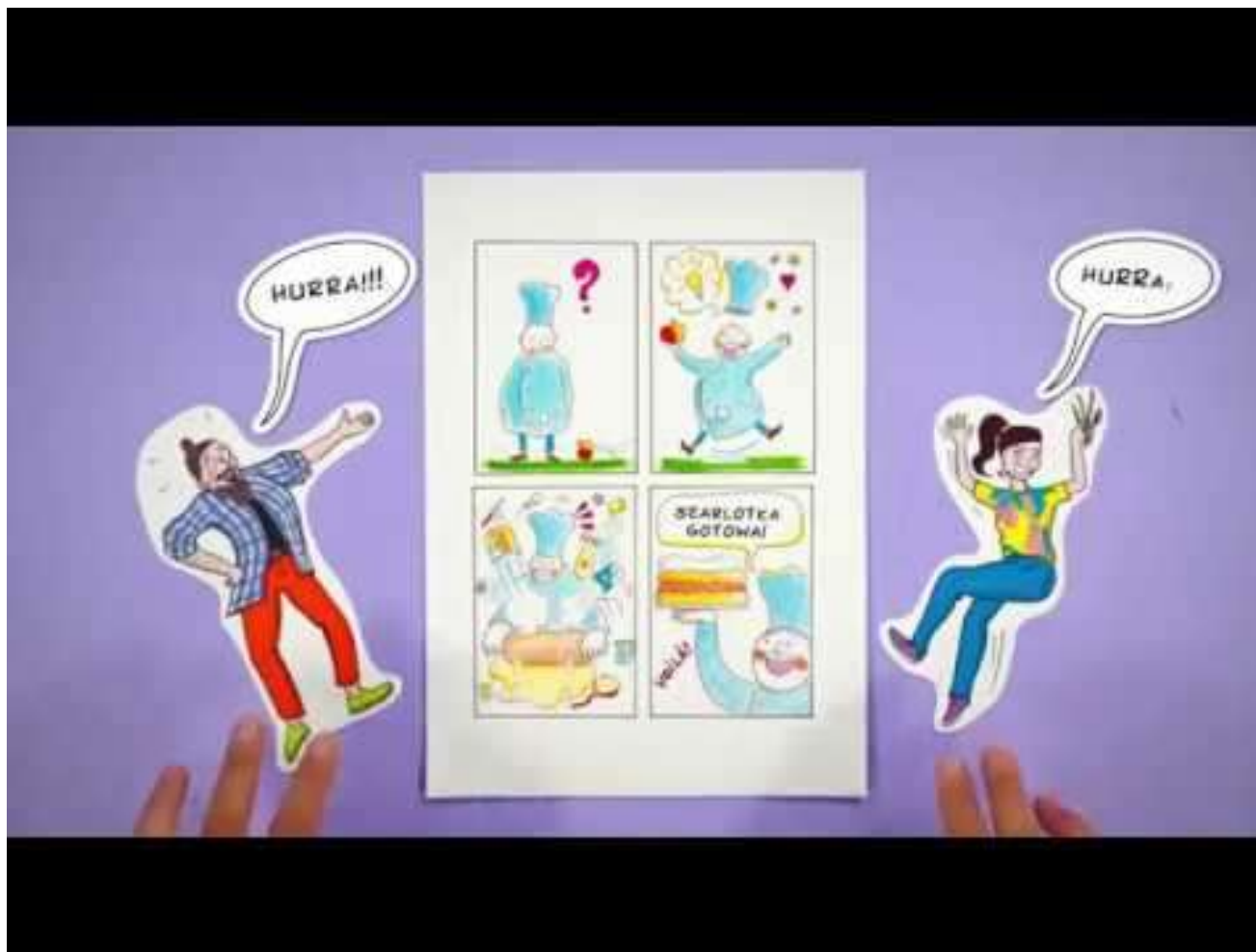
[ilustracje - quest - *Szczecińskie marki przemysłowe* - Muzeum Techniki i Komunikacji - Zajeżdźnia Sztuki w Szczecinie.

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Tworzenie **komiksu** opowiadającego o dziedzictwie technicznym danego regionu.

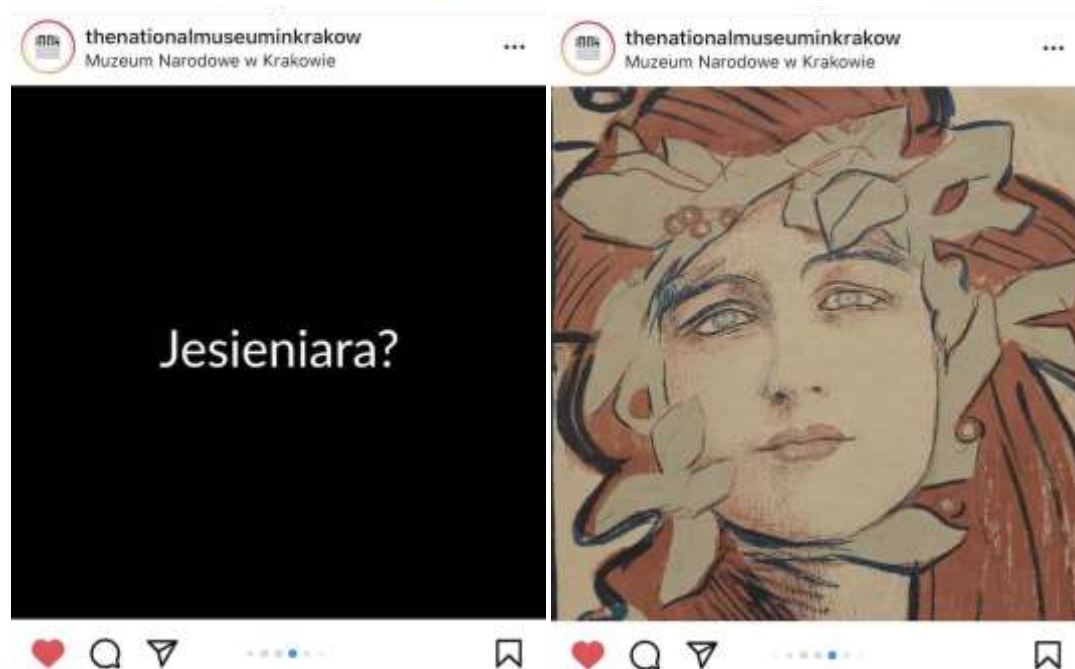
O tym jak stworzyć komiks opowiada film *Przepis na komiks* przygotowany przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku - <https://youtu.be/D-O21w3CuLA>

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Tworzenie komiksu opowiadającego o dziedzictwie technicznym danego regionu także w wersji cyfrowej / instagramowej np. jak Muzeum Narodowe w Krakowie [<https://www.instagram.com/thenationalmuseuminkrakow/>];

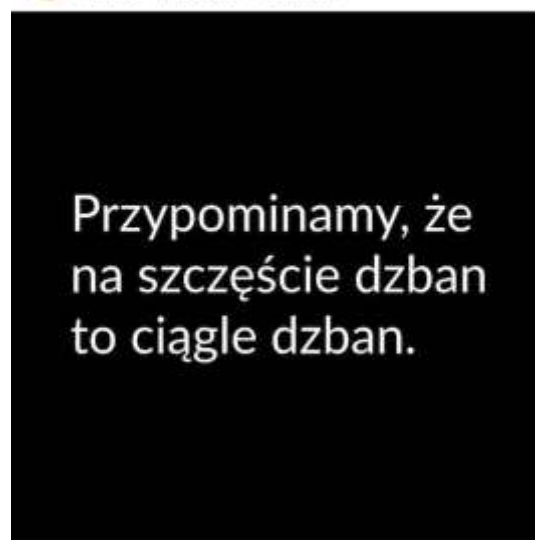

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Tworzenie komiksu

opowiadającego o dziedzictwie technicznym danego regionu także w wersji cyfrowej / instagramowej np. jak Muzeum Narodowe w Krakowie

[<https://www.instagram.com/thenationalmuseuminkrakow/>];

Działania realizowane w oparciu o **historię mówioną / oral history** - docieranie do osób, które mają wiedzę dot. dziedzictwa technicznego w danym regionie (świadków historii) i nagranie ich relacji (również za pomocą telefonów) [<https://audiohistoria.pl>]; [<http://tsk24.pl/index.php/szkolnictwo-i-oswiata/11026-moje-miasto-we-wspomnieniach-lata-60-te-70-te-80-te-xx-wieku-projekt-edukacyjny-zespol-placowek-oswiatowych-szkola-podstawowa-nr-2>].

[film *Okruchy przeszłości*, Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego - <https://youtu.be/FlmoRygWJMA>]

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

Dużym wyzwaniem, ale również niemałym przeżyciem może być podjęcie próby napisania **utworu muzycznego** i wyprodukowanie **wideoklipu** opowiadającego o dziedzictwie technicznym - np. hip-hopowego.

[teledysk - *Girls Power - Hip-hopem w kulturę* - <https://www.youtube.com/watch?v=01TajP0MZjc&feature=youtu.be>];

A TY jak przybliżysz wybrany zabytek innym?

Projekt „Historia techniki na Pomorzu – transgraniczna współpraca muzeów w Anklam i Szczecinie” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Współpracy Interreg VA Niemcy / Meklemburgia-Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska

